1.2.3. Kriisiplaani koostamine, kooskõlastamine, kinnitamine ja muutmine

Kriisiplaani kooskõlastamine ja kinnitamine

Kooskõlastamise eesmärk ei ole üksnes formaalse nõusoleku küsimine, vaid plaanis kavandatud ülesannete, võimete, ressursside ja koostöökorralduse tegeliku kooskõla kontrollimine. Kooskõlastamisel kontrollitakse muu hulgas:

1. pädevust;
2. ülesannete vastuvõetavust;
3. võimete tegelikku olemasolu;
4. koostöökorralduse toimivust;
5. kooskõla teiste plaanidega;
6. ressursside võimalikku konkureerivat kasutust.

Kui kriisiplaanis tuginetakse teise asutuse või isiku ülesandele või võimele, tuleb see asjaomase osalisega planeerimise käigus läbi töötada ja kokku leppida. Kriisiplaani koostamisse kaasatud asutus või isik osaleb teda puudutava plaaniosa koostamisel ja tagab plaani rakendamisel kokkulepitud võimed.

Kui seaduses või määruses ei ole kooskõlastamise või arvamuse küsimise korda eraldi sätestatud, kooskõlastab püsiva kriisiülesandega asutus või isik, välja arvatud ministeerium ja elutähtsa teenuse osutaja, oma kriisiplaani ministeeriumiga, kelle valitsemisalasse asutus kuulub või kelle ministri vastutusvaldkonda tema püsiv kriisiülesanne kuulub. Lisaks küsitakse arvamust plaanis nimetatud asutuselt või isikult, keda plaani rakendamine oluliselt puudutab.

Kriisiplaani kinnitab:

1. ministeeriumi puhul minister;
2. valitsusasutuse ning muu püsiva kriisiülesandega asutuse või isiku puhul asutuse või isiku juht, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti;
3. kohaliku omavalitsuse üksuse puhul valla- või linnavalitsus, kui kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktis ei ole otsustatud, et plaani kinnitab vallavanem või linnapea;
4. ühise kriisiplaani puhul iga selle koostamisel osaleja suhtes tema kriisiplaani kinnitamiseks pädev isik või organ, kui seaduses või määruses ei ole sätestatud teisiti.

Kohaliku omavalitsuse üksuse kriisiplaani kooskõlastamise ja kinnitamise erikorda käsitletakse eespool KOV-i kriisiplaani juures.

Kriisiplaani ajakohastamine

Plaani ajakohastamine ei tähenda ainult kontaktandmete muutmist. Ajakohasuse hindamisel tuleb kontrollida, kas plaani põhiloogika, eesmärgid, ülesannete jaotus ja võimete hinnang vastavad endiselt tegelikule olukorrale.

Iga-aastane hindamine on eelkõige ajakohasuse kontroll. Kolmeaastane terviklik läbivaatamine on põhjalikum hinnang, mille tulemusel otsustatakse, kas plaan jääb kehtima, seda muudetakse või algatatakse uue plaani koostamine.

Iga-aastane ajakohasuse hindamine

Kriisiplaani ajakohasust hinnatakse vähemalt kord aastas. Hindamisel kontrollitakse, kas plaani mõjutavad õiguslikud alused, kriisiülesanded, organisatsioon või juhtimiskorraldus, riskianalüüs või ohuhinnang, olulised võimed või valmisolek ning kõrgema tasandi kriisiplaan on muutunud.
Plaani ajakohasust hinnatakse ka pärast selle rakendamist või õppusel läbimängimist ning pärast kriisiülesannet või elutähtsa teenuse toimepidevust mõjutavat olulist sündmust.

Kolmeaastane terviklik läbivaatamine

Vähemalt kord kolme aasta jooksul vaadatakse kriisiplaan tervikuna läbi. Tervikliku läbivaatamise tulemusel otsustatakse kriisiplaani muutmise või muutmata jätmise vajadus.
Terviklik läbivaatamine ei tähenda automaatselt uue kriisiplaani koostamist.

Erakorraline muutmine

Kriisiplaani muutmine algatatakse viivitamata, kui plaani rakendamine ei ole enam võimalik, õiguspärane või piisav. Sellisel juhul ei saa plaani muutmist jätta järgmise korralise ajakohasuse hindamise või tervikliku läbivaatamise ajaks.

Plaani kohandamine kriisi ajal

Kriisiplaan ei ole tulevase sündmuse täpne ennustus. Kui tegelik olukord erineb planeerimise aluseks olnud olukorrast, võib plaanis ette nähtud tegevusi oma pädevuse piires ja kehtiva õiguse kohaselt kohandada.
Plaani kohandamisel tuleb säilitada seos kriisiülesande ja plaani eesmärgiga.

Kriisiplaani kasutusele võtmine ja rakendamine

Kriisiplaani kasutusele võtmine

Kriisiplaan või selle osa võetakse kriisiolukorra ajal kasutusele kriisiplaanis määratud tingimustel ja korras. Püsiva kriisiülesandega asutuse või isiku kriisiplaani või selle osa võib võtta kasutusele ka enne kriisiolukorda seda põhjustada võiva ohu tõrjumiseks asutuse või isiku juhi otsusel, millega ta tuvastab, et selline oht esineb.

Plaani rakendamine

Määruse kohaselt käivitatakse kriisiplaani rakendamisel plaanis ette nähtud juhtimis-, koostöö- ja teabevahetuskorraldus ning plaani rakendamiseks vajalikud tegevused.

Plaani rakendamine toimub alati konkreetses olukorras. Seetõttu on rakendamise alguses soovitatav kontrollida:

1. millised plaani aluseks olnud oletused kehtivad ja millised mitte;
2. milline on kasutada olevate võimete ja ressursi tegelik seis;
3. kas plaanis määratud eesmärk ja oodatav tulemus on saavutatavad;
4. millised tegevused tuleb käivitada, muuta, edasi lükata või lõpetada;
5. millised otsused on ajakriitilised;
6. millist täiendavat teavet on otsustamiseks vaja.

Rakendamise ajal tuleks jälgida tegevuste mõju ning valmistada juhile ette otsused, kui olukorra areng eeldab tegevuste, prioriteetide või ressursikasutuse muutmist.

Plaani kohandamine

Kriisiplaan ei ole tulevase sündmuse täpne ennustus. Kui tegelik olukord erineb planeerimise aluseks olnud olukorrast, võib plaanis ette nähtud tegevusi oma pädevuse piires ja kehtiva õiguse kohaselt kohandada.

Plaani kohandamisel tuleb säilitada seos kriisiülesande, plaani eesmärgi ning kõrgema tasandi eesmärkide ja prioriteetidega.

Oluline kõrvalekalle plaanist on soovitatav dokumenteerida. Dokumenteerimine aitab:

1. säilitada otsustamise jälgitavust;
2. tagada muutunud tegevuse mõistmise teistele osalistele;
3. hinnata hiljem otsuse mõju;
4. tuvastada pärast kriisi kriisiplaani muutmise vajadus.

Olulise kõrvalekalde kohta on otstarbekas fikseerida vähemalt otsustaja, kõrvalekalde põhjus, valitud lahendus ning selle eeldatav mõju.

Plaani rakendamise lõpetamine

Kriisiplaani rakendamine lõpetatakse kriisiplaanis määratud tingimustel ja korras. Plaanis nähakse ette ka, kes on pädev rakendamise lõpetamise otsust tegema.

Rakendamise lõpetamise tingimus võib olla näiteks:

1. plaani rakendamise tinginud ohu või häire kõrvaldamine;
2. kriisiolukorra lahendamise eesmärgi saavutamine;
3. olukorra stabiliseerumine selliselt, et edasine tegevus saab jätkuda tavapärase töökorralduse alusel;
4. üleminek taastamistegevustele või tavapärase töökorralduse järkjärguline taastamine.
   Kriisiplaani rakendamise lõpetamisest teavitatakse plaanis nimetatud asutusi ja isikuid, kelle tegevust lõpetamine puudutab.

Viimati uuendatud 02.10.2026